

der Welt (III 43.744), který tvoří šest svazků v zhruba 850 mapových listech.

Bohemikální část sbírky prezentuje zejména práce „nejvýkonnějšího kartografa všech dob“ **Johanna Christoha Müllera** (1673-1721) v podobě jeho přelomových map Moravy (649.799, *Tabula Generalis Marchionatus Moraviae*, Brno 1790 – druhé vydání) a Čech (II 171.356, *Mappa geographica regni Bohemiae*, Augsburg 1720). Ostatně Müllerova mapa Čech patří k nejrádnějším a nejcněnějším kartografickým dílům našeho minulosti. Svými úctyhodnými rozměry (240×282 cm), obsahem, kartografickým i výtvarným zpracováním předčí mnohé jiné mapy, domácí i zahraniční.

Mezi cimélie kartografické sbírky patří i reedice map **Claudia Ptolemaia** vydaná v Benátkách roku 1511 (III 19.563), dále rozměrný plán Vídně z roku 1770 o rozměrech 230×238 cm nebo tzv. mapa **Schlaraffenlandu** alias *Accurata Utopiae Tabula*. Mapa, jejíž původ sahá do druhé třetiny 18. století, je imaginárním komickým či spíše ironickým obrazem lidských pošetilostí – zhýralosti, opilství a vůbec všech známých neřestí a požitků – zasazených do smyšlené geografické konstrukce utopické země mléka a strdí – Schlaraffenlandu.

Müllerova mapa Moravy, druhé vydání, 1790, výřez

Na rozdíl od evropského kontinentu je Schlaraffenland rozparcelován na přibližně 17 zemí v pevninské části (mimo další ostrovní země), jejichž jména i dnes vyloudí na tváři úsměvu. Můžeme se zde setkat například s Královstvím marnotratnosti (*Prodigalia Regnum*), Zemí mamonu (*Mammonia*), Republikou chtiče (*Respublica Venerea*), s Královstvím zpupnosti (*Superbia Regnum*), Královstvím hlupáků (*Stultorum Regnum*), Zemí hádek (*Litigonia*) či Královstvím nadávek (*Iuronia Regnum*) atd.

Sarkastickým názvům je poplatná vlastně celá legenda mapy včetně ostrovů, pohoří, řek (*Der Wein* či *der Bier*) nebo měst. Takže kupříkladu jakási hlavní vnitrozemská vodní plocha je pojmenována jako Moře chtiče (*Venerea Meer*), kdežto ostrovy v okolí jsou vtipně ztotožněny se jmény jako Kouřící země (*Schmaucherland*), Země Šňupání (*Schnupferland*), Ostrovy Cernokněžnictví (*Insulae Negromanticae*) nebo Ostrov příživníků (*Schmarotz Insula*) v tzv. Moři děvek (fuchtlí, cour- *Luder Meer*) a ožralů (opilců – *Mare Ebrium*).

Mapa Schlaraffenlandu alias *Accurata Utopiae Tabula*, 2. třetina 18. století, výřez

Část kartografické sbírky (přes 550 listů) je volně přístupná v digitální knihovně map (<http://mapy.vkol.cz>), rukopisné portolánové mapy uložené v rukopisném fondu lze najít i v digitální knihovně VKOL (<http://dig.vkol.cz>).

Na titulní straně Portolánový atlas Jaume Olive, 1563, výřez jednoho z listů (Španělsko a Portugalsko)